فَاضْرِبُوا لَهُ مَثَلاً، فَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ نَائِمٌ وَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْ
يَقْظَانُ[1] فَقَالُوا مَثَلُهُ[2] كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى دَارًا وَجَعَلَ فِيهَا مَأْدُبَةً[3] وَبَعَثَ دَاعِيًا
فَمَنْ أَجَابَ الدَّاعِيَ دَخَلَ الدَّارَ وَأَكَلَ مِنَ الْمَأْدُبَةِ، وَمَنْ لَمْ يُجِبِ الدَّاعِيَ لَمْ يَدْ
الدَّارَ وَلَمْ يَأْكُلْ مِنَ الْمَأْدُبَةِ، فَقَالُوا: أَوِّلُوهَا لَهُ يَفْقَهْهَا[5] فَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ نَائِمٌ وَقَ
بَعْضُهُمْ: إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْبَ يَقْظَانُ، فَقَالُوا: فَالدَّارُ الْجَنَّةُ[6]، وَالدَّاعِي مُحَمَّدٌ ﷺ
فَمَنْ أَطَاعَ مُحَمَّدًا فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ[7]، وَمَنْ عَصَى مُحَمَّدًا فَقَدْ عَصَى اللهَ، وَمُحَ
ﷺ فَرْقٌ[8] بَيْنَ النَّاسِ[9]. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَالتِّرْمِذِيُّ.

Biri: O uyuyor, dedi. Biri de: Göz uyur, kalp uyanıktır[1] dedi. Onlar da
e dediler[2]: O, bir adam gibidir; bir ev yaptı ve onda bir ziyafet verdi[3].
etçi gönderdi[4]. Kim o davetçiye icabet etti ise eve girdi ve ziyafetten
. Davetçiye icabet etmeyen ise eve girmedi ve ziyafetten de yemedi.
u yorumlayın, anlasın, dediler[5]. Biri: O uyuyor, dedi. Birisi de: Göz
r, kalp uyanıktır, dedi. Onlar da: Ev cennettir[6], davetçi Muhammed sal-
hu aleyhi ve sellem'dir. Muhammed'e itaat eden Allah'a itaat etmiştir[7].
ammed'e isyan eden Allah'a isyan etmiştir. Muhammed bir ayırandır[8]
ve kötü) insanlar arasında[9]. Buharî ile Tirmizî rivayet etmiştir.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ أَتَى الْمَقْبُرَةَ[10] فَقَالَ: السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ دَارَ[11]
قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ[12]، وَدِدْتُ أَنَّا قَدْ رَأَيْنَا إِخْوَانَنَا[13]، قَالُو

Ebu Hureyre diyor ki: Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem mezarlığa
i[10]: Esselamü aleyküm, ey müminlerin yurdu[11], inşallah biz de arka-
lan geleceğiz[12]. Kardeşlerimizi görmek isterdim[13] dedi. Biz senin kar-
erin değil miyiz, ya Resulallah, dediler?

Ona bir misal getirin, o anlar, dediler.
Rabbi ile ümmeti arasındaki misali.
Davet yemeği; düğün, sünnet veya Kur'an ezberleme (hafızlık) gibi neşe anlarında verilir.
İnsanları yemeğe davet eden.
Açıklayın ki anlasın.
Ev sahibi şanı yüce Allah'tır.
Çünkü davet Allah'ın evinde verilmektedir, ona Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in dili ile davet ediyor.
İyiyi ve kötüyü ayırandır; ona tabi olanlar Allah'ın adamlarıdır, muhalefet edenler de şeytanın partilileridir. Allah'ın adamları ise muratlarına nail olanlardır.
Sahih hadistir: Buharî, 7281; Tirmizî, 2860.
Be'nin üç harekesiyle.
İhtisas üzere mansuptur yani ehussu, özellikle buradaki müminlerini selamlıyorum, demektir.
İnşallah demesi teberrük içindir, yoksa ölüm muhakkaktır.
Yani ümmetimden fazilet ve salah erbabını görmek isterdim, demektir.

أَوَلَسْنَا إِخْوَانَكَ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: أَنْتُمْ أَصْحَابِي وَإِخْوَانُنَا الَّذِينَ لَمْ يَأْتُوا بَعْدُ[1]
فَقَالُوا: كَيْفَ تَعْرِفُ مَنْ لَمْ يَأْتِ بَعْدُ مِنْ أُمَّتِكَ يَا رَسُولَ اللهِ[2]؟ فَقَالَ: أَرَأَيْتَ لَوْ أَنَّ
رَجُلاً لَهُ خَيْلٌ غُرٌّ مُحَجَّلَةٌ[3] بَيْنَ ظَهْرَيْ خَيْلٍ دُهْمٍ بُهْمٍ[4] أَلاَ يَعْرِفُ خَيْلَهُ؟ قَالُوا: بَلَى
يَا رَسُولَ اللهِ[5] قَالَ: فَإِنَّهُمْ يَأْتُونَ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنَ الْوُضُوءِ وَأَنَا فَرَطُهُمْ عَلَى
الْحَوْضِ[6] أَلاَ لَيُذَادَنَّ[7] رِجَالٌ عَنْ حَوْضِي كَمَا يُذَادُ الْبَعِيرُ الضَّالُّ أُنَادِيهِمْ أَلاَ هَلُمَّ[8]
فَيُقَالُ: إِنَّهُمْ قَدْ بَدَّلُوا بَعْدَكَ فَأَقُولُ: سُحْقًا سُحْقًا[9]. رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ وَلِلْبُخَارِيِّ
بَعْضُهُ.

O da: Sizler ashabımsınız, kardeşlerimiz ise henüz gelmediler, dedi[1]. Onlar da: Ya Resulallah, henüz gelmemiş ümmetini nasıl tanırsın, dediler[2]. O da: Söyleyin bakalım, bir adamın akıtmalı[3] atları olsa, bunlar da simsiyah[4] atların arasına karışsa, kendi atlarını bilmez mi, dedi? Onlar da: Evet, ya Resulallah, dediler[5]. O da: Onlar abdest azaları parlak olarak gelirler; ben onları havuz başında bekliyorum[6] ancak bazı insanlar havuzumdan uzaklaştırılacaklardır[7], tıpkı yabancı devenin uzaklaştırıldığı gibi. Ben: Bana doğru gelin, diyeceğim[8]. Onlar senden sonra değiştirdiler, denecek. Ben de: Uzak olsunlar, uzak olsunlar, diyeceğim[9]. Müslim ile Neseî rivayet etmişlerdir, Buharî de bir kısmını rivayet etmiştir.

عَنِ الْعِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ قَالَ وَعَظَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ يَوْمًا بَعْدَ صَلاَةِ الْغَدَاةِ[10]
مَوْعِظَةً بَلِيغَةً ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ[11] وَوَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ فَقَالَ رَجُلٌ: إِنَّ هَذِهِ

İrbad bin Sariye diyor ki: Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir gün sabah namazından sonra[10] öyle dokunaklı bir vaaz etti ki ondan gözler ağladı[11],

(1) Onlar benden sonra geleceklerdir. Bunda Peygamberi görmeden iman edenlerin fazileti vardır. Fezail babında şöyle gelecektir: Ümmetim yağmur gibidir; başı mı hayırlıdır, sonu mu hayırlıdır, bilinmez. Sahih hadistir: Tirmizî, 2869; Ahmed, Müsned, 3/130; Elbanî, Sahih, 2286; Şu hadis de vardır: En hayırlınız benim çağımda yaşayanlardır. Sahih hadistir: Buhari, 2651; Müslim, 2535; Neseî, 3818; Ahmed, Müsned, 4/436; vd. belki de bundan murat edilenler muhacir ve ensarın önde gidenleridir.
(2) Bu temenniden onun sonradan gelecek ümmetini çok görmek istediğini anladılar ve: Onları nasıl tanırsın, dediler?
(3) Yani yüzleri, kolları ve bacakları beyaz demektir.
(4) Siyah atlar arasında.
(5) Onları tanıdığı demektir.
(6) Onları orada bekliyeceğim.
(7) Engellenecekler.
(8) Yani bana gelin, diyeceğim.
(9) Sahih hadistir: Müslim, 249; Neseî, 150; İbn Mace, 4306; Ahmed, Müsned, 2/300; İbn Huzeyme, Sahih, 6; İbn Hibban, Sahih, 1046; Buharî'nin kısmî tahrici için, bkz. Hadis no, 136. yani helâk olsunlar demektir.
(10) Ğadat sabah namazı demektir.
(11) Ondan ağladı.